

YPONOMEUTIDAE

Argyresthia thuiella (PACKARD, 1871)

– Kołobrzeg (WA30), 21 IX 2009 – liczne miny na *Thuja occidentalis* L. w ogrodzie przydomowym w zachodniej części miasta.

Gatunek inwazyjny, pochodzący z Ameryki Północnej. W Polsce notowany w województwach: zachodniopomorskim i lubuskim. W zachodniopomorskim wykazany dotychczas z miejscowości Siekierki (BARANIAK, WALCZAK 2004: Bad. fizjogr. Pol. zach., **50**: 79-82). Ostatnio stwierdzony w Rzeszowie (BARAN 2008: Pol. Pismo ent., **77**: 133-143). Prawdopodobnie zasiedlił już znaczną część kraju.

Argyresthia trifasciata STAUDINGER, 1871

– Kołobrzeg (WA30), 21 IX 2009 – liczne ślady żerowania larw na *Juniperus* sp. w ogrodzie przydomowym w zachodniej części miasta.

Gatunek inwazyjny, po raz pierwszy podany z terenu Polski z miejscowości Siekierki w województwie zachodniopomorskim (BARANIAK, WALCZAK 2003: Wiad. entomol., **21**: 223-227). Ostatnio wykazany także ze Szczecinka, Warszawy i Świdnika (MAZURKIEWICZ, PAŁKA 2004: Wiad. entomol., **23**: 173-174).

COSMOPTERIGIDAE

Cosmopterix ziegelerella (HÜBNER, 1810)

– Karsibór (VV56), 15 IX 2008 – kilka min w liściach *Humulus lupulus* L.

Gatunek wykazany współcześnie z siedmiu województw, z zachodniopomorskiego znany na podstawie historycznych danych.

Urszula WALCZAK, Wydział Biologii UAM, Zakł. Zool. Systemat., Poznań

544. Dziewięć nowych dla Polski gatunków muchówek z rodziny bzygowatych (Diptera: Syrphidae) z Ojcowskiego Parku Narodowego i innych regionów kraju

Nine fly species from the family hoverflies (Diptera: Syrphidae) new to Poland from the Ojców National Park (S Poland) and other localities

KEY WORDS: Diptera, Syrphidae, Ojców National Park, new records, Poland.

W czasie badań muchówek prowadzonych na terenie Ojcowskiego Parku Narodowego, w latach 1986–2008, wykryto dziewięć gatunków bzygowatych nowych dla fauny Polski. Cztery spośród nich oznaczone gwiazdką [*], to jest: *Brachyopa obscura*, *Cheilosia himantopa*, *Neoascia unifasciata* i *Sphaerophoria batava*, zostały już podane przez SOSZYŃSKIEGO (2007: [W:] BOGDANOWICZ i in. (red): Fauna Polski, Charakterystyka i wykaz gatunków, Tom 2. MiIZ PAN, Warszawa:193-197), na podstawie niżej omówionych stwierdzeń, ale bez wyszczególnienia stanowisk. Pozostałe gatunki: *Cheilosia orthotricha*, *Melangyna coei*, *M. lucifera*, *Parasyrphus kirgizorum* i *Xanthogramma stackelbergi*, podane są tutaj po raz pierwszy. Informacje o Syrphidae z terenu Ojcowskiego Parku Narodowego uzupełniono niepublikowanymi danymi z innych regionów kraju.

**Brachyopa obscura* THOMPSON et TORP, 1982

- Ojcowski Park Narodowy (UTM: DA16): Dolina Sąspowska (część środkowa), 12 V 2008 – 1 ♂, leg. A. KŁASA (AK).

W opracowaniu „Fauna Polski” (SOSZYŃSKI 2007: ibid.) podany na podstawie następujących materiałów:

- Łódź - Las Łagiewnicki (CC94), 9 V 1988 – 8 ♂♂, 1 ♀, leg. J. K. KOWALCZYK;
- Las Tuszyński ad Łódź, rez. „Molenda” (CC91), 21 V 1978 – 1 ♂, leg. B. SOSZYŃSKI (BS);
- Puszcza Augustowska, rez. „Starożyn” (FE57), 15 VI 1978 – 6 ♂♂, leg. BS et M. WANAT.

Z Europy znany z Niemiec, Norwegii i Szwecji. Prawdopodobnie gatunek o pochodzeniu borealnym. Larwy rozwijają się w soku wyciekającym ze zranionych drzew.

**Cheilosia himantopa* (PANZER, 1798)

- Ojcowski Park Narodowy (DA16): Ojców – u wylotu Wąwozu Korytania, 15 VI 1988 – 1 ♂, 12 VI 2006 – 1 ♀, *Arrhenatheretum elatioris*, leg. AK; Ojców, 5 V 1989 – 1 ♂, *Phalarido-Petasitetum hybridi*, leg. AK; Wąwóz za Bramą Krakowską, 13 V 1994 – 1 ♀, leg. AK; Górkowa Skąta, 28 V 2008 – 1 ♀, leg. AK; Drewniana Droga, 30 V 2008 – 1 ♀, leg. AK.

Podany w opracowaniu „Fauna Polski” (SOSZYŃSKI 2007: ibid.) na podstawie materiałów z Ojcowskiego Parku Narodowego oraz 2 okazów pochodzących z innych części kraju:

- Bieszczady: Połonina Caryńska (FV14), 11 VII 1968 – 1 ♂, leg. BS;
- Jawor, rez. „Wąwóz Myśluborski” (WS85), 30 IV 1999 – 1 ♂, leg. M. WANAT.

Gatunek znany z gór Austrii, Bułgarii, Francji, Niemiec, Włoch, Rumunii, Szwecji, Szwajcarii i Jugosławii. Jego larwy żerują na lepiężnikach.

Cheilosia orthotricha VUJIC et CLAUSSEN, 1994

- Ojcowski Park Narodowy (DA16): Grodzisko, nad Prądnikiem, 4 V 1988 – 1 ♀, leg. AK; Wąwóz Jamki, 11 V 1994 – 1 ♂, leg. AK; Ojców, nad Prądnikiem, 20 IV 1995 – 1 ♂, leg. AK; Ojców, 9 IV 2008 – 1 ♀, na *Salix caprea* L., leg. AK.

Ostatnio stwierdzony także w Bieszczadach:

- Bieszczady: Dolinia Terebowca (FV23), 740 m n.p.m., 2 V 2010 – 2 ♂♂, leg. AK.

Gatunek górski, wykazany z kilku krajów Europy południowej i środkowej: Francji, Belgii, Niemiec, Szwajcarii, Czech, Słowacji, Włoch, Węgier, Rumunii i Serbii. Larwy żerują na lepiężniku różowym – *Petasites hybridus* G. M. SH.

**Neoascia unifasciata* (STROBL, 1898)

- Ojcowski Park Narodowy (DA16): Ojców – u wylotu Wąwozu Korytania, 15 VI 1988 – 1 ♂, 1 ♀, 19 V 1997 – 2 ♂♂, *Arrhenatheretum elatioris*, leg. AK; Ojców – Park Zamkowy, 30 V 1988 – 1 ♀, leg. B. WIŚNIEWSKI; Dolina Sąspowska, 11 V 1994 – 1 ♀, leg. AK; Wąwóz Skąłbania, 13 V 1994 – 1 ♀, leg. AK; Ojców, 8 V 2003 – 1 ♀, leg. AK.

Gatunek górski. W Ojcowskim Parku Narodowym owady dorosłe występują na kośnych łąkach rajgrasowych *Arrhenatheretum elatioris* od drugiej dekady maja do połowy czerwca. Najprawdopodobniej szerzej rozsielony, związany z nadwodnymi środowiskami położonymi nad górskimi i podgórskimi potokami (MAZÁNEK 2006: Acta Univ. Carol. Biol., **50**: 146-149). Znany dotąd z Holandii, Belgii, Niemiec, Austrii, Szwajcarii, Czech i Słowacji. Larwy wodne, saprofagiczne.

Melangyna coei NIELSEN, 1971

- Ojcowski Park Narodowy (DA16): Ojców, 9 IV 2008 – 1 ♀, na *Salix caprea*, leg. AK.

W kolekcji drugiego autora znajduje się jeden okaz:

- Przedbórz (DB25), 28 III 2008 – 1 ♀, leg. T. OSICKI.
Podany dotąd tylko ze Skandynawii (z Norwegii, Szwecji i Finlandii). Larwy zoofagiczne.

Melangyna lucifera NIELSEN, 1980

- Ojcowski Park Narodowy (DA16): Ojców, 9 IV 2008 – 2 ♀ ♀, na *Salix caprea*, leg. AK.
W kolekcji drugiego autora znajdują okazy z następujących stanowisk:
 - Przedbórz (DB25), 28 III 2008 – 2 ♀ ♀, leg. T. OSICKI;
 - Przedborski Park Krajobrazowy, rez. „Piskorzeniec” (DB35), 8 IV 2008 – 1 ♀, leg. T. OSICKI;
 - Łódź - Brus (CC83), 15–16 IV 2009 – 9 ♀ ♀, leg. BS.Podany dotąd tylko ze Skandynawii (z Norwegii, Szwecji i Finlandii) oraz Francji, Niemiec i Czech. Larwy zoofagiczne.

Parasyrphus kirgizorum (PECK, 1969)

- Ojcowski Park Narodowy (DA16): Ojców – serpentyny, 25 IV 2008 – 1 ♂, na kwitnącej tarninie *Prunus spinosa* L., leg. AK.
Niedawno stwierdzony niedaleko Tomaszowa Mazowieckiego:
 - rez. „Łazanów” ad Rokicin (DC12), 28 IV – 25 V 2009 – 6 ♂ ♂, 9 ♀ ♀, leg. BS et M. SOSZYŃSKI.W Europie znany z Francji, Szwajcarii i Włoch. Larwy zoofagiczne.

**Sphaerophoria batava* GOELDLIN, 1974

- Ojcowski Park Narodowy (DA16): Grodzisko, 22 VIII 1997 – 1 ♂, leg. AK.
Gatunek znany z zachodniej i północnej części Europy. Larwy zoofagiczne.

Xanthogramma stackelbergi VIOLOVITSH, 1975

- Ojcowski Park Narodowy (DA16): Grodzisko – skałka „Skamieniały Wędrowiec”, 27 VII 1992 – 1 ♂, leg. AK; Grodzisko – powierzchnia badawcza, 23 VII 1990 – 1 ♂, leg. AK; Góra Koronna, 4 V 1999 – 1 ♀, leg. AK; Murownia, osada „Iwiny” (DA15), 26 V 1994 – 1 ♀, leg. B. WIŚNIEWSKI.
Gatunek opisany z okolic Petersburga i znany dotąd z północnej Europy. Larwy zoofagiczne.

Okazy dowodowe znajdują się w kolekcji Muzeum Ojcowskiego Parku Narodowego i zbiorach autorów. Autorzy dziękują Panom: Janowi K. KOWALCZYKOWI, Tadeuszowi OSICKIEMU, Mirosławowi SOSZYŃSKIEMU, Markowi WANATOWI i Bogdanowi WIŚNIEWSKIEMU za przekazanie okazów.

Anna KLASA, Ojcowski Park Narodowy, Ojców
Bogusław SOSZYŃSKI, Teren. Ośr. Eduk. i Kultury Ekol., Łódź